

Teknik, Erhverv og Kultur

Natur og Miljø

14. januar 2026

Sagsnummer
S2025-1036

Dokument nr.
D2025-139329

Nordfyns Kommune
Østergade 23
5400 Bogense
Tlf. 6482 8282

Kontaktadresse
Rådhuspladsen 2
5450 Otterup

Hvis du ønsker at sende sikker post, skal du sende fra "Borger.dk" eller "Virk.dk".

www.nordfynskommune.dk

Kommunens databeskyttelsesrådgiver:
Tlf.: 64828192
E-mail: dpo@nordfynskommune.dk

Figur 1 Placeringen af det ansøgte er markeret med en rød prik.

Afgørelse

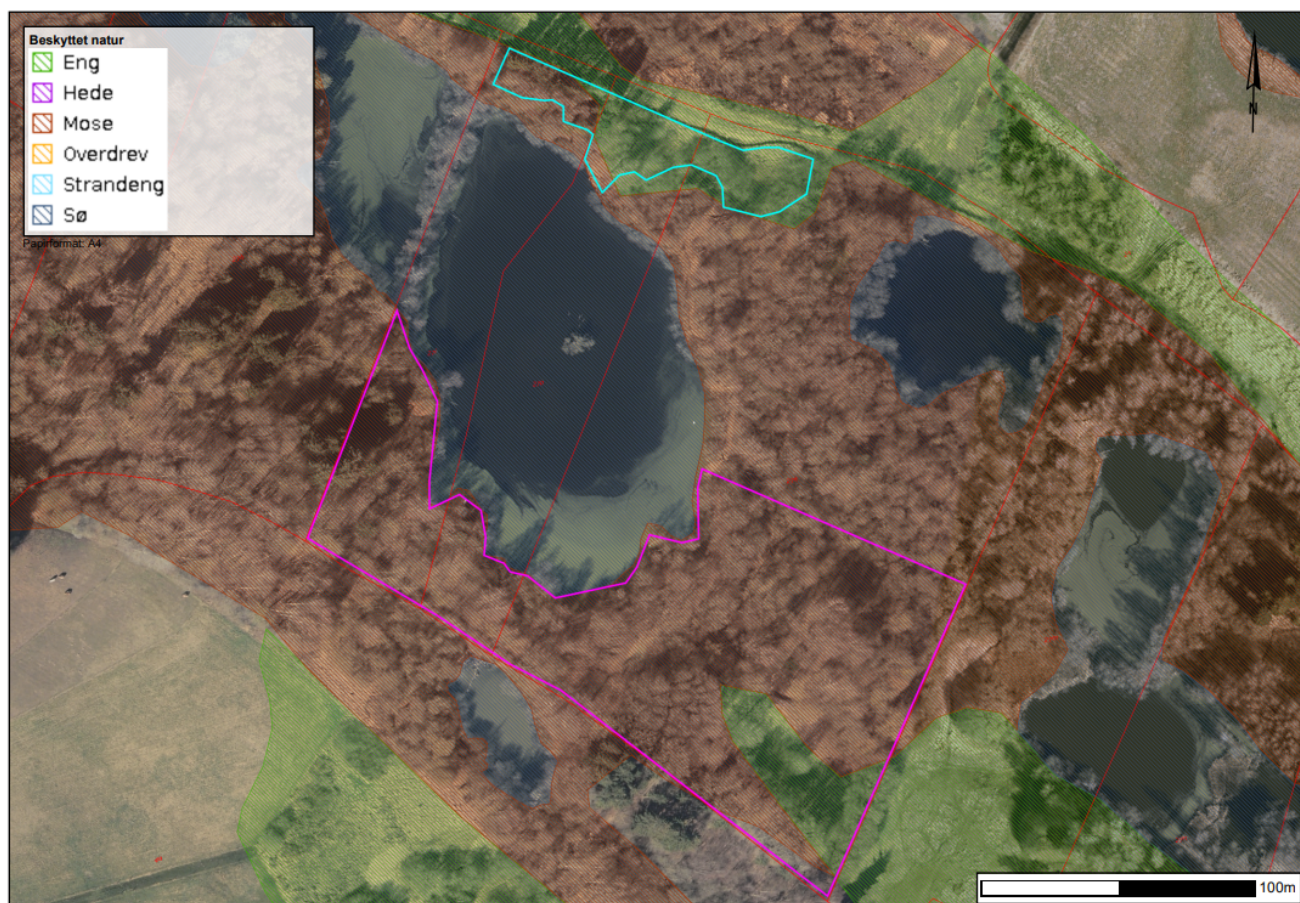
Der meddeles dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3 i medfør af lovens § 65 stk. 2, til at fælde og stævne træer som beskrevet i afgørelsen og på betingelse af de angivne vilkår. Se uddybning af baggrund for vilkår i bilag.

Dispensationen må ikke tages i brug, før klagefristen er udløbet den **11. februar 2026**.
En klage har opsættende virkning.

Dispensationen gives på betingelse af, at nedenstående vilkår overholdes:

1. Rydningen skal foregå i perioden 1. oktober-1. marts af hensyn til dyrelivet i mosen.
2. Rydningen må foretages på arealer markeret med **lyseblå** og **pink** på figur 2.
3. Der må ikke fjernes eg.
4. Der må ikke fjernes træer og rødder i søbrinken.
5. Der må ikke fjernes allerede dødt ved.
6. Større træer med en stammediameter over 0,50 meter, må ikke fældes, bortset fra gran.
7. På arealer uden for de to markeringer på figur 2 må der ikke fældes.

8. Krydsning af Tværskov Mølleå skal foregå som beskrevet i afsnittet "Krydsning af vandløb".
9. Ved kørsel på beskyttet natur med tungt maskineri, der giver anledning til strukturskader, skal enten foregå med lavt marktryk, f.eks. bæltekøretøjer, og ellers skal benyttes køreplader. Ved tvivl kontaktes Nordfyns Kommune.
10. Arealet må ikke genplantes inden for registreringen af beskyttet natur.
11. Der må ikke anlægges vildtstriber eller på anden måde foregå vildtfodring inden for registreringen af beskyttet natur.

Figur 2 Luftfoto med lyseblå og pink indtegninger af arealer, hvor der må fældes træer. Desuden er tilføjet matrikelkort og skravering af § 3-beskyttet natur.

Krydsning af vandløb

Nord for Tværskov Mølleå er en arbejdsadgang langs med åens nordlige side. I forbindelse med fældning af træer inden for den lyseblå markering, kan Tværskov Mølleå krydses inden for åens forløb langs den lyseblå markering på figur 2. Dette skal gøres på en måde, så brinker og vandløb ikke påvirkes. Alt materiel i denne forbindelse skal fjernes efter endt arbejde. Hvis brinkerne falder sammen, skal arbejdet stoppes med det samme og Nordfyns Kommune skal kontaktes. Der må ligeledes ikke køres i vandløbet.

Baggrund

Du har den 24. januar 2025 ansøgt om rydning i en beskyttet mose omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Arealet er en del af Kulemosen, der består af et moseområde med tørvegrave. Tværskov Mølleå løber igennem området. Mosen har historisk set været en vigtig botanisk lokalitet, der dog i dag er under tilgroning på grund af manglende pleje, som f.eks. høslæt og græsning.

Arealet for det ansøgte er en mose med fugtig til våd bund. Mosen er meget variabel med mindre lysåbne arealer, pilekrat eller med træer. Der er med urtevegetation og de lysåbne arealer er typisk med kær-star og høj vegetation.

Arealet er senest kortlagt i forbindelse med Nordfyns Kommunes naturkvalitetskortlægning i 2024 som en mose med moderat naturtilstand (III). Af værdifulde arter fremgår: Krybende læbeløs, angelik, tue-star, top-star, hassel, dunet steffensurt, kragefod, bredbladet mangeløv, kær-dueurt, dynd-padderok, kær-snerre, eng-nellikerod, gul iris, mangeblomstret frytle, dusk-fredløs, skov-kogleaks, eng-viol, hyldebladet baldrian.

I forbindelse med sagen har Nordfyns Kommune besigtiget arealet i februar 2025.

Lyseblå markering, figur 2

Grantræerne der ønskes fældet er plantet i 1980'erne på et areal på ca. 400 m² nord for vandhullet. På luftfotos fra 1992 ses tydelige planterækker, men træerne har efterhånden en alder og en størrelse, der gør, at dette ikke længere er tydeligt. Arealet hvor træerne er plantet, fremstår ikke fugtig, men er placeret på et 20-25 m bredt bælte mellem et vandhul og Tværskov Mølleå. Dette kan også være årsag til at mosen er tør lige her, fordi det afvandes til begge sider.

Øst for grantræerne er et areal, der på luftfotos ses gro til i løbet af de sidste 10-20 år. Inden da, har arealet fremstået lysåbent. Oplevelsen på arealet i dag, er ikke et lysåbent areal, men fremstår i høj grad tilgroet med pil og tagrør.

Pink markering, figur 2

Inden for den pink markering er dele med hassel der har været under stævningsdrift. Mange yngre træer med Ø < 10 cm dominerer inden for markeringen, bl.a. birk og rødell. Derudover findes også større træer og enkelte egetræer.

På luftfoto ses arealet bevokset med løvtræer helt tilbage til 1945, men altid med større eller mindre grad af lysninger. I dag er hele arealet groet til, og der opleves ingen lysåbne dele på arealet.

Figur 3 Hassel, der bærer præg af stævning. Står inden for den pink markering på figur 2.

Figur 4 Tværskov Mølleå. Til venstre for åen ses grantræer, der skal fældes. Til højre for åen er en arbejdsadgang.

Nordfyns Kommunes vurdering

Lyseblå markering, figur 2

På grund af placeringen og karakteren af området, vurderer Nordfyns Kommune, at fældningen kræver dispensation. Fældningen af plantede grantræer i mosens nordlige del, vurderes at være af naturforbedrende karakter, da grantræer ikke naturligt høre til i danske moser.

Arealet øst for de plantede grantræer er et areal, der gennem tiden har været lysåbent, men som gennem de sidste 10-20 år er groet til, på grund af manglende græsning og høslæt. Ved at få fældet nyopvæksten på dette areal, vil arealet igen være lysåbent, til gavn for de planter og dyr, der er tilknyttet Kulemosens åbne arealer.

Pink markering, figur 2

Hasselstævningen foregår syd-sydvest for vandhullet. Haslen bærer præg af at have været stævnet tidligere, og derfor vurderes stævningen ikke at være i strid med naturbeskyttelseslovens § 3.

Resten af arealet inden for den pink markering har ikke længere lysninger som en del af arealet. Ved at få åbnet op og skabt bedre lysforhold til bunden, kan der skabes bedre vilkår for dyre- og planteliv.

Samlet set vurderer Nordfyns Kommune, at det ansøgte er et særligt tilfælde, hvor der kan gøres undtagelse fra naturbeskyttelseslovens § 3, hvis de anførte vilkår overholdes. Der er i afgørelsen lagt vægt på, at der er tale om fældning af grantræer og stævning af hassel. Derudover vil fældningen være med til at Kulemosen vil få flere lysåbne arealer, og dermed kan fremstå med mere variation, der forhåbentlig vil forbedre vilkårene for dyre- og plantelivet i området.

For at sikre, at arealerne ikke gror til igen, anbefales en forvaltning med græsning eller høslæt. Høslæt 1-2 gange årligt, vil ikke kræve dispensation, men ved afgræsning, skal græsningstrykket vurderes. Kontakt os gerne, hvis der overvejes græsning, da det er en rigtig god forvaltning af beskyttede naturtyper.

Habitatvurdering

Nærmeste Natura 2000-område er nr. 110 'Odense Fjord' ca. 11,5 km fra det ansøgte.

Både ud fra afstanden og karakteren af det ansøgte vurderes det ansøgte hverken i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, at få negativ effekt på de arter eller naturtyper, som Natura 2000-området er udpeget for at beskytte.

Bilag IV-arter

Der er ikke registreret bilag IV-arter på arter.dk, men projektområdet ligger inden for en række arters naturlige udbredelsesområde, jf. faglig rapport nr. 635 (DMU, 2007), hvoraf følgende bilag IV-arter er relevante for projektområdet: Odder, stor vandsalamander, spidssnudet frø, stor kærguldsmed og arter af flagermus.

Odderen kan bruge selv mindre vandløb til at sprede sig i og dermed som rasteområde. Raste- og yngleområder knytter sig primært til moser, krat, skov eller andre naturområder, hvor odderen kan finde relativt uforstyrret skjul i længere perioder på alle tider af året. Odder findes i såvel stillestående som rindende vand, og både i saltvand og ferskvand, især søer og moser med store rørskovsområder. Tætheden af oddere er aldrig særlig stor, da arten kræver meget plads, ofte mere end 10 km vandløb. Er levestedet ikke optimalt for odderen, vil den færdes i et endnu større område. Odder er især følsomme over for forstyrrelser og særligt forstyrrelser ved ynglelokaliteter. Da fældningen af gran og stævningen af hassel finder sted i de mere tørre dele af mosen og begrænser sig til dele af mosen, vurderes det ikke at påvirke bilag IV-arten odder.

Stor vandsalamander, spidssnudet frø og stor kærguldsmed yngler i søer og vandhuller, og arternes tidlige livsstadier foregår ligeledes i vand. Rydningen har vilkår om at foregå uden for disse arter ynglesæson, og de udpegede arealer er ikke våde. Dermed vurderes skovrejsningen ikke at påvirke stor vandsalamander, spidssnudet frø og stor kærguldsmed.

Arter af flagermus yngler og raster i områder med bygninger og/eller træer med sprækker og hulheder. Nordfyns Kommune vurderer ikke, at de træer, der skal fældes og stævnes er af en størrelse eller karakter, der gør dem egnede til yngle- eller rasteområde for arter af flagermus.

Samlet set vurderer Nordfyns Kommune, at det ansøgte ikke vil påvirke arter på habitatdirektivets bilag IV.

Bortfald

Dispensationen bortfalder automatisk, hvis den ikke udnyttes inden 3 år fra meddelelsen.

Offentliggørelse

Afgørelsen offentliggøres på Nordfyns Kommunes hjemmeside www.nordfynskommune.dk senest den 15. januar 2026.

Afgørelsen er ligeledes sendt til de følgende organisationer og myndigheder i kopi:

- Miljøstyrelsen, mail@sgav.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk
- Danmarks Naturfredningsforenings lokalafdeling, nordfyn@dn.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forenings lokalafdeling, nordfyn@dof.dk
- Botanisk Forening Fynskredsen, fynskredsen@botaniskforening.dk
- Sportsfiskerforeningen, post@sportsfiskerforbundet.dk

Klagevejledning

Klagefristen er 4 uger fra den dag afgørelsen er meddelt. En klage skal derfor være modtaget senest **den 11. februar 2026**.

Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.naevneneshus.dk. Klageportalen ligger på borger.dk og virk.dk.

Du logger på borger.dk eller virk.dk, ligesom du plejer, typisk med Mit-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på kr. 900 for private og 1.800 kr. for virksomheder og foreninger. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Lovhenvvisning

Naturbeskyttelsesloven
Habitatbekendtgørelsen

Se gældende lovgivning på retsinformation.dk

Hvis du har spørgsmål, er du velkommen til at kontakte mig.

Venlig hilsen

Mie Sandal

Naturmedarbejder
Direkte tif. 21 80 57 40
msanda@nordfynskommune.dk

Bilag

Om naturbeskyttelseslovens § 3 - beskyttede naturtyper

Naturbeskyttelsesloven indeholder bestemmelser, som beskytter bestemte naturtyper. Disse bestemmelser er beskrevet i lovens § 3. Naturbeskyttelseslovens § 3 angiver, at der ikke må ske ændringer i tilstanden af de beskyttede naturtyper.

Kommunen kan i særlige tilfælde give en dispensation til en tilstandsændring. Et særligt tilfælde der kan begrunde en dispensation, kan f.eks. være, hvis det ansøgte indgreb har et naturforbedrende formål.

Den generelle beskyttelse af naturtyperne (§ 3-områderne) er et af de væsentligste instrumenter til at beskytte landets naturområder med deres levesteder for vilde dyr og planter. Hermed bidrager bestemmelsen direkte til at beskytte den danske natur.

Bemærkninger til vilkår

Vilkårene er fastsat for at bevare mosens økologiske funktioner og sikre, at rydningen sker med størst mulig hensyntagen til områdets særlige naturværdier og det omkringliggende landskab.

Effekter af rydning

Moser er levested for mange specialiserede arter af planter, fugle og insekter. Rydning af uønsket opvækst kan være nødvendig for at forhindre tilgroning og sikre fortsat lysåben karakter. Det er dog afgørende, at der ikke ryddes i områder med værdifuld vegetation eller i fugtige partier med høj biodiversitet.

Hensyn til større træer og gamle stammer

Store træer og dødt ved bør så vidt muligt bevares, da de udgør vigtigt levested for svampe, laver og hulrugende fugle. Rydning af disse kan forringe områdets naturværdi væsentligt.

Kørsel og jordstruktur

Brug af maskiner på mosens bløde jordbund kan føre til komprimering og skade på de karakteristiske overfladeformer, som mange arter er afhængige af. Derfor er det vigtigt, at der kun benyttes køreplader ved behov, og at arbejdet tilrettelægges skånsomt.

Opfølgende pleje

Efter rydning anbefales en løbende og nænsom vedligeholdelse af området for at forhindre genvækst af træer og invasive arter. Håndjernelse af ny opvækst kan ske uden ny tilladelse, så længe der ikke foretages gravning eller ændres på hydrologiske forhold.

Naturlig succession

Det tilstræbes, at rydningen understøtter en naturlig udvikling med hjemmehørende arter. Der må ikke plantes nye træer eller buske, og tilførsel af frø eller jord udefra bør undgås for ikke at forstyrre den naturlige artssammensætning.